

Pohjanpussisammal

Trubbrostmossa
Marsupella sphacelata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Pohjanpussisammal on lehdellinen maksasammal. Sen lehdet ovat yli puoliväliin lehteä kaksiliuskaiset ja liuskojen kärjet ovat usein pyöristyneet. Maalla kasvavat versot ovat lyhyitä (1–2 cm), jäykähköjä, nuorena vaalean vihreitä ja vanhemmiten mustanruskeita. Pohjanpussisammalolen vesimuotojen versot ovat ainakin osittain vihertäviä, veltompia ja melko isokokoisia (5–7 cm). Pohjanpussisammalolen lehden reuna ei ole koskaan taakäänteinen, mikä erottaa lajin läheisestä vaarantuneeksi luokitellusta kalliopussisammalasta (*M. emarginata*).

Elinympäristö ja levinneisyys

Pohjanpussisammal kasvaa purokivillä, rantakallioilla ja valvetisillä kallioseinämillä. Se viihtyy usein metsäisissä ympäristöissä ja vaatii jatkuvasti kostean kasvupaikan. Suomessa pohjanpussisammalta on tavattu harvakseltaan koko maasta.

Nykytila ja uhkatekijät

Pohjanpussisammalle suotuisat elinympäristöt ovat vähentyneet metsänhakkuiden, purojen perkausten sekä vesija rantarakentamisen vuoksi. Pohjanpussisammalolen kanta ja sille sopivat elinympäristöt ovat tämän vuoksi pirstoutuneet. Noin neljännes tunnetuista kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuosituks

Pohjanpussisammalolen kasvupaikka tulisi rajata metsänhakkuiden ulkopuolelle lajin edellyttämän suojaisen pienilmaston turvaamiseksi. Luontaisen vesitalouden turvaaminen on oleellista niin kalliokuin vesikasvupaikoilla. Pohjanpussisammalolen kärsii mm. ojituksista. Osa pohjanpussisammalolen kasvupaikoista sijaitsee metsälain erityisen tärkeissä elinympäristöissä (purojen välittömät lähiympäristöt, jyrkänteet), joiden ominaispiirteiden muuttaminen esimerkiksi puroja perkaamalla tai hakkuin on kielletty. Osassa purovarsien kohteista voidaan tarvita vesitalouden kunnostusta.

Lähteet

- Koponen, T., Karttunen, K. & Piippo, S. (toim.). 1995. Suomen vesisammalkasvio. Finnish Bryological Society, Helsinki. Bryobrothera vol. 3. 86 s.
- Parnela, A. 2009. Marsupella sphacelata – vaarantunut. Teoksessa: Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. & Syrjänen, K. (toim.). 2009. Suomen uhanalaiset sammalet. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas. S. 160–161. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/38824>
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.) 2002. Suomen Sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristö 560. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 354 s. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/40617>

Kuva: Michael Lüth